

ПРОТОКОЛ № 1
засідання вченої ради
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди
від 27 лютого 2015 року

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Представлення до вчених звань (кандидат філологічних наук, професор, учений секретар університету Т.І.Тищенко).
2. Про відповідність вимогам нормативних документів щодо рішення вченої ради від 25.10.2012 року щодо присвоєння О.Ю. Ажиппо вченого звання професора (доктор філологічних наук, професор, проректор з наукової роботи О.А. Андрущенко).
3. Наукова доповідь: Історична компаративістика: проблеми та перспективи (доктор філософських наук, професор С.В. Бережна).
4. Про затвердження складу Наглядової ради університету (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, ректор І.Ф. Прокопенко).
5. Про перейменування кафедр університету (доктор філологічних наук, професор, проректор з наукової роботи О.А. Андрущенко).
6. Про затвердження «Положення про вибори керівника вищого навчального закладу» (доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, перший проректор В.І. Євдокимов).
7. Про затвердження голів ДЕК зі встановленням відповідності рівня освітньої підготовки кадрів до вимог освітньо-професійної програми та присвоєння їм кваліфікації за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр, спеціаліст, магістр в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди на 2015 рік (доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, перший проректор В.І. Євдокимов).
8. Про затвердження «Положення Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди про організацію та порядок проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту» (доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, перший проректор В.І. Євдокимов).
9. Звіт про роботу спеціалізованої вченої ради Д 64.053.07 з філософських наук (голова ради, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії М.Д. Култаєва).

10. Звіт про роботу спеціалізованої вченої ради К 64.053.05 з філологічних наук (мова) (голова ради, доктор філологічних наук, професор А.Т. Гулак).

11. Звіт про роботу спеціалізованої вченої ради К 64.053.08 з психологічних наук (голова ради, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології Т.Б. Хомуленко).

12. Звіт докторанта третього року навчання кандидата педагогічних наук, доцента В.В. Ушмарової (перевіряючі: доктор педагогічних наук, професор О.М. Іонова, доктор педагогічних наук, професор О.В. Попова).

13. Звіт докторанта третього року навчання кандидата філологічних наук, доцента Таміли Анатоліївни Щєбликіної (перевіряючі: доктор педагогічних наук, професор Ю.Д. Бойчук, доктор педагогічних наук, професор Л.А. Штефан).

14. Про затвердження тем дисертаційних робіт (кандидат філологічних наук, професор, учений секретар університету Т.І.Тищенко).

15. Про рекомендацію до друку (кандидат філологічних наук, професор, учений секретар університету Т.І.Тищенко).

16. Про підтримку кандидатур щодо обрання на вакансію члена-кореспондента НАН України (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, ректор І.Ф. Прокопенко).

I. СЛУХАЛИ: Представлення до вчених звань (кандидат філологічних наук, професор, учений секретар університету Т.І.Тищенко).

Представити до вченого звання:

1. Гордієнко-Митрофанова Ія Володимирівна щодо присвоєння вченого звання професора практичної психології

(„за” – 45, „проти” – 1, „недійсних бюлетенів” – 1);

2. Левченко Яна Ернстівна щодо присвоєння вченого звання професора англійської філології

(„за” – 44, „проти” – 2, „недійсних бюлетенів” – 1);

3. Башкір Ольга Іванівна щодо присвоєння вченого звання доцента загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

(„за” 45, „проти” – немає, „недійсних бюлетенів” – 2);

4. Безрук Олександр Олександрович щодо присвоєння вченого звання доцента політології, соціології та культурології

(„за” – 46, „проти” – немає, „недійсних бюлетенів” – 1);

5. Білоцерківська Наталя Геннадіївна щодо присвоєння вченого звання доцента політології, соціології та культурології

(„за” – 46, „проти” – немає, „недійсних бюлетенів” – 1);

6. Вакуленко Тетяна Сергіївна щодо присвоєння вченого звання доцента загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

(„за” – 44, „проти” – немає, „недійсних бюлетенів” – 3);

7. Жванія Тарас Валеріанович щодо присвоєння вченого звання доцента практичної психології

(„за” – 44, „проти” – немає, „недійсних бюлетенів” – 3);

8. Лук’янчиков Олег Миколайович щодо присвоєння вченого звання доцента цивільно-правових дисциплін, господарського та трудового права

(„за” – 46, „проти” – немає, „недійсних бюлетенів” – 1);

9. Мірошніченко Світлана Валентинівна щодо присвоєння вченого звання доцента всесвітньої історії

(„за” – 45, „проти” – немає, „недійсних бюлетенів” – 2).

УХВАЛИЛИ: 1. Протокол лічильної комісії затвердити.

II. СЛУХАЛИ: Про відповідність вимогам нормативних документів щодо рішення вченої ради від 25.10.2012 року щодо присвоєння О.Ю. Ажиппо вченого звання професора (доктор філологічних наук, професор, проректор з наукової роботи О.А. Андрущенко).

УХВАЛИЛИ:

Рішення вченої ради від 25.10.2012 року не відповідає вимогам нормативних документів.

Результати голосування:

“відповідає” – 4,

“не відповідає” – 42,

недійсних бюлетенів – 1.

III. СЛУХАЛИ:

Наукова доповідь: Історична компаративістика: проблеми та перспективи (доктор філософських наук, професор С.В. Бережна).

Шановний Іван Федорович!

Шановні члени Вченої Ради!

Вашій увазі пропонується доповідь на тему: «Історична компаративістика: проблеми та перспективи».

Культурна різноманітність світу, відмінності рівнів розвитку та організації суспільного життя спонукають до співставлення якості життя і перспектив розвитку людини, нації і, зрештою, людства у різних соціокультурних контекстах та хронотопах. Особливого значення це набуває у тих суспільствах, які переживали або переживають болісний період примусового призупинення власної культурної традиції. Духовне оновлення України, пробудження її національної самосвідомості є неможливим без звернення до історичного порівняння. Саме за допомогою історичної компаративістики можливо виявлення загального та особливого в історичних явищах і процесах, шаблі й тенденції їх розвитку.

Принципове значення для розробки проблемних ліній історичної компаративістики відіграють теоретичні розвідки К. Левіта, Г. Плеснера, М.Шелера, К. Ясперса.

У сучасних соціокультурних контекстах ця проблематика із широким залученням антропологізованих історичних порівнянь розглядається у працях А. Гуревича, Н. Еліаса, К. Леві-Стросса, О. Забужко, Я. Дашкевича.

Значним поштовхом для розбудови історичної компаративістики у її різних репрезентаціях став сучасний дискурс глобалізації та розробка проблематики мультикультуралізму, націоналізму і космополітизму. Тут слід передусім назвати праці Ч. Тейлора, Ю. Габермаса, Прокопенко І.Ф., М. Култаєвої, З.Баумана, Е.Гідденса, Н. Яковенко.

Місце історичної компаративістики у площині взаємовідносин між «Своїм» та «Чужим» розкриваються в працях Б. Вальденфельса, О. Довгополової, К.-О. Апеля, тощо.

Історична компаративістика входить своїми витокami ще в культуру античності, де формуються відповідні культурні техніки історичного порівняння. Воно

здійснюється поки як просте порівняння різних країн, що контактують між собою. Так, у Геродота в його «Історії» надані перші спроби порівняння культур, побуту, звичаїв народів, з якими він спілкувався під час своєї подорожі з культурою еллінів. Можна сказати, що такий характер порівняльних досліджень того часу був обумовлений відсутністю теоретичних положень.

Методологічно обґрунтованою процедурою історичне порівняння стає тільки у культурі пізнього Модерну, що обумовлено суспільним запитом на культурну компетентність та критичне мислення.

Показовим у цьому відношенні є позиція О.Шпенглера, який вважав порівняння благом для історичного мислення «...оскільки воно розкриває органічну структуру історії». Водночас, слід враховувати, що історична компаративістика не може уникнути і певних пізнавальних проблем, спричинених тими суперечливими моментами, які виникають вже під час відбору порівняльних одиниць (нації, культури, звичаї, традиції), застосування різних підходів та мети порівняння.

У методологічному плані дослідження історичної компаративістики ускладнюється тим, що в своєму освітньому вимірі вона виступає одночасно предметом і методом теоретичного аналізу. Первинно історичне порівняння не є методологічною процедурою, а самовизначенням людини на перехресті «Свого» і «Чужого». Воно конститує особливий простір зустрічі людини з історією, створює необхідну дистанцію для встановлення відмінностей та фіксації тотожності між культурними подіями, проектами життєтворчості, зрештою – між історичними епохами.

Для експлікації такої можливості варто звернутися до роботи Е.Саїда, в якій він надає порівняльний аналіз бінарної опозиції «Свій-Чужий» через призму Схід-Захід. Така позиція висуває на перший план так званого «Іншого», що репрезентовано в західних уявленнях щодо Сходу. На думку автора, протиставлення «Ми» та «Вони», підтримували західні дослідники Сходу. Така ситуація була обумовлена колоніальною західною політикою та необхідністю закріплення панування на Сході.

За умов прискорення культурної глобалізації та перетворення сучасних соціумів на мультикультурні ускладнюється структура історичних порівнянь, які артикулюють домагання культур національних меншин на визнання. Історичні порівняння, вплетені до розгалуженої комунікативної мережі мультикультурного суспільства репрезентуються водночас у двох вимірах – горизонтальному і вертикальному. Горизонтальні історичні порівняння є необхідним моментом для введення різних культур зі своїми системами цінностей у спільний простір інтеркультурної комунікації. Прагматизація таких порівнянь відбувається за логікою раціонального вибору, покликаною мінімізувати ризики від зіткнення між культурами через акцентування тотожних моментів у площині історичного порівняння.

Вертикальні історичні порівняння дозволяють через ототожнення людини з героїзованим минулим своєї культури та історії пробудити в ній творчу енергію і мобілізувати її духовний потенціал на культурне оновлення. Ідея толерантності як європейська культурна універсалія і культурна цінність є тим орієнтиром, який дозволяє поєднати стратегії пошуків тотожності і встановлення відмінностей через продуктивне опрацювання культурних розрізень у мультикультурному суспільстві. При цьому, треба розрізняти пошуки уявної буттєвої укоріненості в атопічних

координатах мультикультурного суспільства від реконструкції ґрунту реально існуючої культурної традиції, яка за певних обставин може призупинитись або відсуватись за обрії теоретичної рефлексії та життєвого світу.

При розробці історичної компаративістики як методології дослідження необхідно приймати до уваги на якому рівні здійснюються історичні порівняння – на макро - чи мікрорівнях. Макрокомпаративістика спирається на цивілізаційний або формаційний підхід, на мікрорівні ж домінує краєзнавчий підхід та побутова історія. Так, в межах формаційного підходу історичні порівняння на макрорівні зосереджені в роботах марксистів, де контрфактично порівнюються «історичні» та «неісторичні» народи, культурні народи і варвари, пролетаріат і буржуазія тощо.

Прикладом дослідження двох країн в рамках цивілізаційного підходу на макрорівні є робота Л. Кучми «Україна - не Росія». Автор стверджує, що у двох країн різні історичні долі, різний національний досвід, різне самовідчуття, несхожі культурно-мовні ситуації, принципово різні відносини з географічним та геополітичним простором, неоднакова ресурсна база, різна політична вага у світі, несуміжні можливості для взаємовпливу.

Але, саме на макрорівні при порівнянні завжди виникає питання: «Чи можливо тут порівняння? Наприклад, чи можливо порівнювати Україну та Конго?». Відома українська дослідниця Наталія Яковенко попереджає про вади порівняння, коли порівнюють «зелене з гарячим». Порівняння Англії та Японії як двох острівних держав або двох морських держав може мати сенс, тоді як, наприклад, спроба порівняти Швейцарію та Чад, як дві країни, які не мають прямого виходу до моря, сенсу не має.

На мікрорівні головним є регіональне порівняння. Ф. Ніцше вказує, що для пересічної людини саме ця історія є головною. Це дозволяє проводити аналіз переважно змін в культурі та місця людини в соціумі, розширює простір для вивчення «окремих особистостей» або «людини з натовпу». У даному ракурсі історична компаративістика розвивається як антропологічна епістемологія. На особливу увагу заслуговує регіональне дослідження українського історика, етнографа, громадського діяча Д. І. Багалія, який активно застосував історико - порівняльний метод. Так, характеризуючи менталітет населення Слобідської України, він писав про його амбівалентний характер. Дмитро Іванович зазначає: «Татарські напади, повсякчасні війни й внутрішні повстання, зробили великий вплив на весь склад тогочасного життя: у ньому з'єдналися, сполучилися, злилися військово-козацький і хліборобсько-промисловий побут... Отже, помилялися ті історики, які малювали українського козака якимось розбишакою, що виходив тільки за здобиччю... і не хотів признавати над собою ніякої влади...І треба завжди пам'ятати, що Слобідська Україна вела проти татар тільки оборонну боротьбу і була дуже зацікавлена згодою та спокійним розквітом культури».

У площині історичного порівняння, що розуміється як комунікативний акт, представлені духовна культура і влада, людина та історія, раціональне та ірраціональне. Це не тільки значно розширює предметне поле історичної компаративістики, а й робить його складно структурованим, розповсюджуючи порівняльні дослідження в просторі та часі. Даний вид порівняння особливо актуальний при побудові загальної історії. Розгорнуту порівняльну характеристику

образу європейського лицаря та японського самурая часів Середньовіччя надає М.Оссовська. Спільною рисою вона називає мужність. Обов'язковими рисами лицаря є піклування про церкву, допомога вдовам та сиротам, власним підлеглим. Він має бути хоробрим, вірним, воювати тільки за праве діло, багато мандрувати. Відмінності чітко прослідковують у відношенні до жінок з боку лицаря та самурая. Як пише з цього приводу М.Оссовська, – «У кодексі самураїв ... жінка взагалі не береться до уваги. До лицарського кодексу віднесено галантність... яка пояснює покращення становища жінки в XII столітті: як раз тоді жінка сеньйора отримала право керувати господарством чоловіка на час його відсутності...» .

Особливої уваги заслуговують історичні порівняння у площині політики, базисом яких є певні культурні і духовні епохи. За формальними ознаками вони бувають екстенсивними та інтенсивними. Прикладом перших є порівняння різних державних устроїв і репрезентацій в них людини як *homopoliticus*. Так, поняття «радянська людина», «демократ», «тиран», «консерватор», «ліберал», «радикал» тощо для з'ясування та уточнення свого обсягу потребують співставлення не тільки зі своїми антиподами, а й у різних соціокультурних ситуаціях та контекстах, в тому числі у історичних.

Інтенсивні порівняння змінюють свій зміст до рівня політичних символів. Як приклад такого порівняння, можемо навести зроблений Е. Кріпендорфом компаративний аналіз таких політичних символів, як Санкт-Петербург та Ленінград, де домінують культурно-антропологічні смисли. Зокрема, Санкт-Петербург представляє масштабну спробу Петра I привнести Модерн до Росії. Блокадний Ленінград, як продовження цієї традиції, водночас є символом піднесення людини над нелюдськими умовами свого існування. Якщо у Німеччині в останню воєнну зиму історичні парки перетворювали на городи, то в Ленінграді люди охороняли навіть дерева вздовж Неви, не говорячи вже про музейні експонати. Це ж саме можна сказати про Київ, Львів та інші міста України. Символізація Харкова як першої столиці також латентно ґрунтується на історичному порівнянні, бо історія і дух міста накладають певні зобов'язання щодо його культурного самовизначення і розвитку.

Процесуальний характер історичного порівняння, його принципова незавершеність розкриваються не в останню чергу за допомогою біографічного методу. Так, статичні порівняння біографій, орієнтація на видатних особистостей минулого і сучасного займають значне місце у перспективних пошуках життєвих орієнтирів, у самоствердженні і самореалізації людини, що виховується на зразках видатних людей. На відміну від статичних порівнянь, їх динамічна версія, яка є продуктом критичного мислення, потребує перегляду, верифікації, переоцінки, внаслідок чого виникає нова інтерпретаційна схема. Як приклад, тут можна навести «нові» біографії Сталіна, Мазепи або порівняння життєвого та політичного шляху У. Черчилля, Ш. де Голля, Ф. Рузвельта.

Розширення меж біографічного дослідження дозволяє людині усвідомити свою історичність, порівнюючи себе колишню і себе як іншу, можливу. Це має зворотний вплив на відрефлексовану історичну компаративістику, предметом якої стає порівняння біографій «незначних людей» (селян, робітників, міщан), можливості їхньої самореалізації у різні історичні епохи.

В останні роки у зв'язку із деяким зменшенням інтересу до кількісних методів аналізу на перший план висувається проблема інтерпретації. Її сенс полягає в тому, що існує декілька змістів одного й того ж феномену. Одна з проблем порівняння полягає в тому, що загальні поняття та гіпотези, які здійснюються в порівнянні преломляються в різних культурних, історичних та політичних контекстах. Так, вже декілька років історики Польщі, Ізраїля та України намагаються написати спільний підручник з історії, але різна історична пам'ять на певні події та діяльність суб'єктів історії стає на заваді. Наприклад, на політичну діяльність Б. Хмельницького та С. Петлюри існують протилежні точки зору в цих країнах.

Історична компаративістика, як і будь-які інші порівняльні студії, завжди є обумовленою соціокультурними контекстами, світоглядними настановами суспільства та ініціатора, автора та інтерпретатора історичного порівняння, які разом конституують суб'єктивний бік історичного порівняння. Методологія дослідження не може застосовуватися в історичній компаративістиці тільки до об'єкта та результатів історичного порівняння. Вона поширюється й на самих компаративістів, адже питання про те, хто і як порівнює, не може бути стороннім для визначення культурної та соціальної релевантності такого порівняння. Так, довгий час історію хрестових походів представляли тільки з одного боку – з точки зору європейських дослідників (це звільнення Гроба Господнього від невірних), але з точки зору мусульманських науковців – це є «захистом від навали невірних». І тому, історик повинен подивитися на подію як би «згори», зіставляючи думки обох сторін та синтезуючи їх в єдину історичну картину. Адже, зловживання історичним порівнянням може перетворитися на дезорієнтацію суспільного й особистісного розвитку, стати джерелом історичної та соціальної міфотворчості.

Історична ж компаративістика, орієнтована на виявлення і розкриття «уроку історії», здатна стати дієвим додатковим засобом для реалізації імпліцитного призначення передбачення. Однак, цю метафору слід розуміти не у рольовій реальності «Вчитель-Учень», а як процес критичного опрацювання втрачених можливостей.

Тут формується терапевтична і виховна функція історичної компаративістики у цілому, яка не обмежується вказівками на належне. Вона не тільки надає орієнтири людині, яка відчуває себе безпорадною у ситуації світоглядного та ціннісного плюралізму, а й здатна виявляти соціальні патології, симптоми деградації культури, пропонуючи своєчасно вносити певні корективи у процеси культурного та особистісного розвитку. Навчити людину переживати свою історію у її репрезентації на мікро-мезо- і макрорівнях – надзвичайно складне завдання. Театралізація історичних подій, відтворення їхньої рольової реальності є одним з шляхів у цьому напрямку. Але виховання історією не зводиться тільки до цього. Його внесок щодо формування громадянина і патріота буде неповним, якщо людина не навчиться перевершувати себе, здійснювати самоконтроль за станом свого розвитку.

Водночас, ми не можемо сприймати історичну компаративістику як своєрідну «панацею» для вирішення усіх епістемологічних проблем, що постають у процесі пізнання людини і історії. Перед історичною компаративістикою постають тіж самі, кардинальні для історичного пізнання, епістемологічні питання – про предмет історії та історичного порівняння, про співвідношення загального, масового і особливого,

унікального в історичному бутті людини, про можливість синтезу макро- і мікро-історії, про можливості адекватного розуміння та коректної інтерпретації історичних подій і фактів тощо.

Таким чином, історична компаративістика у її широкому розумінні виходить за межі історичної науки у площину інтеркультурних комунікативних практик, вона перетворюється на теорію та практику раціонального культурного обміну, значущість якого посилюється у добу глобалізації.

Зрештою, уся соціальна екологія ґрунтується на порівняннях. Вони можуть бути латентними і явними, простими і комплексними, свідомими і неусвідомлюваними, практичними і теоретичними. Зведення історичного порівняння до його теоретико-рефлексивної форми, тобто обмеження рамками історичної науки та філософії історії, криє у собі небезпеки втрати перспективи психогенетичного і соціогенетичного розвитку людства.

Її предметне поле сягає від життєвого світу пересічної людини до політичної ідеології і практики. Історичність пересічної людини, історія культур і суспільств, зрештою, цивілізації усвідомлюються і візуалізуються не в останню чергу через історичні порівняння. Інформаційні технології відкривають нові можливості для такої візуалізації, спричиняючи радикальні зрушення у сучасній культурі. В ній формуються нові культурні техніки опрацювання відмінностей. Ці чинники впливають на перспективи розвитку історичної компаративістики у її широкому розумінні – не тільки як теорії, а й як культурно-комунікативної практики.

Історичне порівняння має процесуальний характер і є принципово незавершеним, бо вимагає продовження смислотворення. У бінарних смислових опозиціях «Своє – Чуже», через історичні порівняння стає можливим як призупинення певних культурних традицій, так і їх відновлення. В історії людства розгляд бінарної позиції «Свій – Чужий» актуалізується через соціальні, етнічні, ідеологічні, культурні порівняння.

Поєднання різних перспектив у процесі здійснення історичних порівнянь, активізація їхніх автопоезісних механізмів дає підстави вважати їх вагомою частиною механізмів оновлення культур і націй, бо надає імпульси для критичного осмислення своїх здобутків та перспектив розвитку.

Отже, розбудова історичної компаративістики сприятиме формуванню практично орієнтованої історичної свідомості, мінімізації її ілюзіогенного потенціалу через формування критичного мислення та раціональної оцінки наслідків втрачених можливостей.

УХВАЛИЛИ: Інформацію прийняти до відома.

IV. СЛУХАЛИ: Про затвердження складу Наглядової ради університету (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, ректор І.Ф. Прокопенко).

УХВАЛИЛИ: Затвердити склад Наглядової ради університету у такому складі:

1. Ляшко Олег Валерійович – народний депутат України, голова Наглядової ради
2. Стороженко Сергій Михайлович – радник голови Харківської обласної державної адміністрації, заступник голови Наглядової ради
3. Бондаренко Сергій Іванович – заступник директора департаменту вищої освіти Міністерства освіти і науки України
4. Давидова Людмила Іванівна – заступник голови Харківської обласної ради
5. Євтух Микола Борисович – академік-секретар відділення педагогіки вищої школи НАПН України
6. Неклюдов Іван Матвійович – академік-секретар відділення ядерної фізики та енергетики Національної академії наук України
7. Перепеляк Іван Миколайович – член Національної спілки письменників (за згодою)
8. Саратов Олександр Миколайович – президент Спілки підприємців Харківської області (за згодою)
9. Шитікова Лариса Олександрівна – Герой України, вчитель математики ліцею № 47 міста Харкова
10. Швець Олександр Борисович – шеф-редактор журналу «Губернія», директор ТРК «Оріон».

Голосували: «за» - 47, «проти» – немає, недійсних бюлетенів – немає.

V. СЛУХАЛИ: Про перейменування кафедр університету (доктор філологічних наук, професор, проректор з наукової роботи О.А. Андрущенко).

УХВАЛИЛИ:

1. Кафедру психології перейменувати на кафедру філософсько-психологічної антропології.
2. Кафедру анатомії та фізіології людини перейменувати на кафедру анатомії та фізіології людини імені доктора медичних наук, професора Якова Рафаїловича Синельникова.

VI. СЛУХАЛИ: Про затвердження «Положення про вибори керівника вищого навчального закладу» (доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, перший проректор В.І. Євдокимов).

УХВАЛИЛИ: Затвердити «Положення про вибори керівника вищого навчального закладу».

VII. СЛУХАЛИ: Про затвердження голів ДЕК зі встановленням відповідності рівня освітньої підготовки кадрів до вимог освітньо-професійної програми та присвоєння їм кваліфікації за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр, спеціаліст, магістр в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди на 2015 рік (доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, перший проректор В.І. Євдокимов).

УХВАЛИЛИ: Затвердити голів ДЕК зі встановленням відповідності рівня освітньої підготовки кадрів до вимог освітньо-професійної програми та присвоєння їм кваліфікації за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр, спеціаліст, магістр в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди на 2015 рік

VIII. СЛУХАЛИ: Про затвердження «Положення Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди про організацію та порядок проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту» (доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, перший проректор В.І. Євдокимов).

УХВАЛИЛИ: Затвердити «Положення Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди про організацію та порядок проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту».

IX. СЛУХАЛИ: Звіт про роботу спеціалізованої вченої ради Д 64.053.07 з філософських наук (голова ради, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії М.Д. Култаєва).

1. Наказом МОН України від 04. 07. 2013 № 893 спеціалізованій вченій раді надано право на період до 04 липня 2016 року проводити захист дисертацій за спеціальностями:

09.00.04 – філософська антропологія, філософія культури;

09.00.10 – філософія освіти.

2. За звітній період спеціалізована вчена рада провела 24 засідання, на яких проведено захист 3 докторських (3 зі спеціальності 09.00.04 – філософська антропологія, філософія культури) дисертацій (з них усі написані українською мовою); проведено захист 9 кандидатських (6 зі спеціальності 09.00.10 – філософія освіти; 3 зі спеціальності 09.00.04 – філософська антропологія, філософія культури) дисертацій (усі написані українською мовою).

Прийнято до захисту 3 кандидатські (1 зі спеціальності 09.00.04 – філософська антропологія, філософія культури; 2 зі спеціальності 09.00.10 – філософія освіти).

3. Відхилених докторських і кандидатських дисертацій не має.

4. Проведено 24 засідання, на 17 засіданнях проведено захисти докторських та кандидатських дисертацій, також роботи приймали до розгляду та захисту.

5. Відповідно до Наказу Міністерства освіти та науки України № 793 від 04.07.2014 склад спеціалізованої вченої ради було затверджено у кількості 19 осіб: до складу ради було введено Дорошко Ірину Іванівну, доктора філософських наук, професора, спеціальність 09.00.10 – філософія освіти; Дроботенко Мар'яну Олександрівну, кандидата філософських наук, спеціальність 09.00.10 – філософія освіти. Дроботенко М. О. призначено секретарем спеціалізованої вченої ради.

6. Усі члени спеціалізованої вченої ради брали участь у засіданнях, окремі пропуски були зумовлені поважними причинами. Членів ради, які відвідали менше половини засідань, немає.

УХВАЛИЛИ: Інформацію прийняти до відома. Роботу схвалено.

Х. СЛУХАЛИ: Звіт про роботу спеціалізованої вченої ради К 64.053.05 з філологічних наук (мова) (голова ради, доктор філологічних наук, професор А.Т. Гулак).

1. Наказом МОНмолодьспорту України від 21 квітня 2012 року №594 спеціалізованій ученій раді надано право на період до 17 травня 2014 року проводити захист дисертацій зі спеціальностей: 10.02.01 – українська мова та 10.02.02 – російська мова.

Наказом № 793 від 04 липня 2014 року Міністерства науки й освіти України спеціалізованій вченій раді продовжено термін діяльності на два роки.

2. За період до 17 травня 2014 року спеціалізована вчена рада провела 8 засідань, із них 3 сесійні засідання із захисту кандидатських дисертацій (за цей період захищено 2 дисертації зі спеціальності 10.02.02 – російська мова; 10 — зі спеціальності 10.02.01 - українська мова).

За нової каденції проведено 8 засідань, із них 1 сесійне засідання із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальності 10.02.01 – українська мова (захищено 2 дисертації).

Таким чином, у 2014 році захищено 14 кандидатських дисертацій, прийнято до розгляду 2 і рекомендовано до захисту 7 кандидатських дисертацій (6 – зі

спеціальності 10.02.01 – українська мова, 3 — зі спеціальності 10.02.02 – російська мова).

У лютому 2015р. захищено три кандидатські дисертації (одна – зі спеціальності 10.02.01 – українська мова, дві – зі спеціальності 10.02.02 –російська мова), одна дисертація рекомендована до захисту.

3. За звітний період відхилених дисертацій не було.

4. У 2014 році проведені засідання відвідували всі члени вченої ради, крім О.П.Карпенко, яка була відсутня на останніх шести засіданнях із поважних причин.

5. —

6. Тематика захищених дисертацій віддзеркалює актуальні проблеми сучасної української та російської лінгвістики. Роботи виконані в річищі наукових напрямів, у яких розвивається нині мовознавство, зокрема в напрямках функціональної, прагматичної, аксіологічної, когнітивної лінгвістики. Предметом дослідження стали одиниці різних рівнів мови: лексики (парадигматичний аналіз лексики віршів Сергія Кличкова виконала М.П.Мирошниченко, юридичну лексику із семою «особа» як парадигматичну систему дослідила Доу Кеюнь), у тім числі й термінологічної (системну організацію і структуру української термінології цукрового виробництва вивчила Л.М. Задояна); фразеології (паралінгвальні фразеологізми в українській лінгвокультурі проаналізувала Г.Г. Демиденко); граматики (кореляцію первинних і вторинних прийменників у структурі часових семантико-синтаксичних відношень дослідила Л.І. Дерев'янка, синтагматико-парадигматичні відношення іменників із семантикою збірності розглянула Ю.Є. Манохіна, типологію складних речень із взаємозалежними частинами в сучасній українській літературній мові встановила І.Ю. Ротару); дискурсивну практику вивчала Ю.О. Гарюнова, проаналізувавши мовну реалізацію аксіологічних параметрів кінокритичного дискурсу, Г.М. Ковальова, яка проаналізувала прагмалінгвістику гумористичного дискурсу української химерної прози, К.С. Руснак, яка з'ясувала особливості вербалізації та кореляцію концептів *гроші* і *багатство* в дискурсі сучасної української преси; національні архетипи та їх вербальну репрезентацію в мовній картині світу Олександра Довженка дослідила Л.Ф. Дорошина.

Дванадцять здобувачів, які захищалися в 2014 р. одержали підтвердження того, що їм присуджено науковий ступінь кандидата філологічних наук, дві дисертації знаходяться на розгляді в ДАКу. Шістьох здобувачів викликали до ДАКу з метою пояснення мотивів їхньої наукової роботи, оскільки їхня базова вища освіта не відповідає напряму захищеної дисертації: усі вони закінчили педагогічні університети за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти», а не «Філологія». Одну здобувачку – Доу Кеюнь - викликали як іноземну громадянку. ДАК знайшов викладені ними аргументи переконливими, і всі вони одержали підтвердження наукового ступеня кандидата філологічних наук.

УХВАЛИЛИ: Інформацію прийняти до відома. Роботу схвалено.

XI. СЛУХАЛИ:

Звіт про роботу спеціалізованої вченої ради К 64.053.08 з психологічних наук (голова ради, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології Т.Б. Хомуленко).

Спеціалізована вчена рада К 64.053.08 за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія була створена Наказом МОНмолодьспорту України від 01.03.2015 р. № 310 у ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Термін повноважень цієї ради закінчується 1 березня 2015 року. За звітний період спеціалізована вчена рада провела 47 засідань, на яких проведено захист 27 кандидатських дисертацій за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія (з них 27 кандидатських дисертацій написано українською мовою).

Протягом третьої каденції ради успішно захистились 5 аспірантів та 6 здобувачів кафедри практичної психології ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Серед них 3 є викладачами в нашому університеті.

Членами спеціалізованої вченої ради К 64.053.08 було підготовлено 11 спеціалістів у галузі педагогічної та вікової психології, зокрема Кузнєцовим М.А. – 5, Хомуленко Т.Б. – 3, Дорожко І.І. – 2, Медніковою Г.І. – 1.

УХВАЛИЛИ:

Інформацію прийняти до відома. Роботу ради схвалено.

XII. СЛУХАЛИ:

Звіт докторанта третього року навчання кандидата педагогічних наук, доцента В.В. Ушмарової (перевіряючі: доктор педагогічних наук, професор О.М. Іонова, доктор педагогічних наук, професор О.В. Попова).

За звітний період опрацьовано філософську, психолого-педагогічну, методологічну та навчально-методичну літературу з проблеми дослідження, нормативно-правові документи, що регламентують діяльність закладів післядипломної педагогічної освіти, складено бібліографію дослідження; проаналізовано стан розробленості проблеми вдосконалення готовності вчителів початкової школи до роботи зі здібними учнями в системі післядипломної педагогічної освіти у вітчизняній і зарубіжній педагогічній теорії та практиці, визначено методологічні та теоретичні основи дослідження проблеми, розкрито сутність і структуру готовності вчителів початкової школи до роботи зі здібними учнями як провідної категорії дослідження та науково обґрунтовано технологію її вдосконалення, триває педагогічний експеримент.

Стан готовності дисертаційного дослідження складає 80 %. Попередній розгляд дисертації на кафедрі заплановано на осінь 2015 року.

Підготовлено три розділи монографії, завершується робота над четвертим розділом.

Публікації. Станом на лютий 2015 року опубліковано 29 друкованих праць: 12 – статті у провідних фахових виданнях України та інших держав (3 у друці), із них 6

– у фахових виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз (5 – одноосібних) та 1 – у зарубіжному виданні; 3 – статті в інших виданнях, 14 – статті у збірниках матеріалів і тез доповідей на науково-практичних конференціях та семінарах.

Апробація результатів дослідження здійснюється в науково-методичних та педагогічних публікаціях, виступах з доповідями, науковими повідомленнями на науково-практичних конференціях і семінарах:

міжнародних – «Rozwoj nauk humanistycznych. Problemy i perspektywy» (Катовіце, 2012), «Педагогічна освіта і наука в умовах класичного університету: традиції, проблеми, перспективи» (Львів, 2013), «Преподаватель высшей школы в XXI веке» (Ростов-на-Дону, 2013), «Образование через всю жизнь: непрерывное образование в интересах устойчивого развития» (Санкт-Петербург, 2014), «Развитие одаренности в современной образовательной среде» (Белгород, 2014), «1025-річчя історії освіти в Україні: традиції, сучасність та перспективи» (Київ, 2014), «Методология и стратегии развития современного образования» (Мінськ, 2014), «Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін» (Суми, 2014, 2015);

всукраїнських – «Модернізація загальної та професійної освіти в умовах глобального світу» (Запоріжжя, 2013), «Українська освіта і наука в XXI столітті: погляд молоді» (Харків, 2014), «Формування та розвиток компетентності вчителя початкової школи в умовах упровадження Державного стандарту початкової загальної освіти» (Харків, 2011);

регіональних – «Методология сучасних наукових досліджень» (Харків, 2013).

У травні 2013 року мала відрядження до Львівського національного університету імені Івана Франка для участі у міжнародній конференції «Педагогічна освіта і наука в умовах класичного університету: традиції, проблеми, перспективи», виступила із доповіддю.

З метою вивчення зарубіжного досвіду з проблеми дослідження, підвищення професійної кваліфікації:

- у 2013 році підготувала та подала пакет документів для участі у програмі Німецької служби академічних обмінів (ДААД) «Наукові стажування для викладачів ВНЗ і науковців».
- з вересня 2012 р. по травень 2013 р. відвідувала курси німецької мови у Харківському німецькому центрі (Deutsches Zentrum), продовжую вивчати самостійно.
- у лютому 2015 року подала пакет документів на конкурс для участі у Спільному українсько-німецькому проєкті підвищення кваліфікації викладачів ВНЗ (м. Берлін, Німеччина).

Виступила: доктор педагогічних наук, професор О.М. Іонова

Виконано 80 % загального обсягу дисертації. Опрацьовано наукові та навчально-методичні джерела з проблеми дослідження, вивчено нормативно-правову базу діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти, складено бібліографію дослідження; проаналізовано стан розробленості проблеми

дослідження у вітчизняній і зарубіжній педагогічній теорії та практиці, визначено методологічні та теоретичні основи дослідження проблеми, розкрито сутність і структуру готовності вчителів початкової школи до роботи зі здібними учнями як провідної категорії дослідження та науково обґрунтовано технологію її вдосконалення, триває педагогічний експеримент. Підготовлено три розділи монографії, завершується робота над четвертим розділом.

Станом на лютий 2015 року за матеріалами дисертаційної роботи опубліковано 29 наукових праць. У провідних фахових виданнях України надруковано 12 статей, із них 7 – у фахових виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз та у зарубіжних виданнях.

Результати дослідження пройшли апробацію на 14 міжнародних, всеукраїнських та регіональних науково-практичних конференціях і семінарах, про що докторантка має відповідні сертифікати та акти впровадження.

ВИСНОВОК: рекомендувати докторанту В.В. Ушмаровій активізувати роботу над завершенням дисертаційної роботи та укладенням монографії, збільшити кількість публікацій у фахових виданнях України та інших держав. Продовжити роботу над оприлюдненням результатів з метою виконання вимог до опублікування результатів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук.

- УХВАЛИЛИ:**
- 1.Звіт докторанта третього року навчання кандидата педагогічних наук, доцента В.В. Ушмарової затвердити.
 2. Роботу над дисертацією прискорити.

ХІІІ. СЛУХАЛИ: Звіт докторанта третього року навчання кандидата філологічних наук, доцента Таміли Анатоліївни Щєбликіної (перевіряючі: доктор педагогічних наук, професор Ю.Д. Бойчук, доктор педагогічних наук, професор Л.А. Штефан).

1. За темою дисертації опубліковано 27 наукових праць. з яких – 15 статей у фахових виданнях, 1 – зарубіжна стаття, 11 – в матеріалах конференцій. У друку на сьогодні знаходяться 3 статі у фахових виданнях, 1 зарубіжна стаття та 1 тези конференції. У лютому-квітні 2015 року планується віддати до друку ще 5 фахових статей та 2 зарубіжні статі.

2. За час навчання в докторантурі взяла участь у 11 науково-практичних конференціях різного рівня: Міжнародних науково-практичних конференціях у Львові (2013), Москві (2013), Перемишлі (2013), Одесі (2013), Ніцці (2014); всеукраїнській – у Херсоні (2014); регіональних – у Харкові (2012-2014). Прийняла участь у тренінг-марафоні «Навчання – якість – моніторингу» 29-30 листопада 2013 року у м. Києві. До кінця навчального року планується взяти участь ще в 5 науково-практичних конференціях в Україні та за кордоном.

3. Відповідно до розробленого плану, докторська дисертація включає 4 розділи. За звітний період повністю написано й відредаговано 2 розділи, підготовлений перший варіант 3 розділу, до кінця навчального року планується закінчити написання останнього четвертого розділу, тобто підготувати повністю весь текст дисертації.

Так, у першому розділі «Моніторинг навчальних досягнень студентів гуманітарних спеціальностей педагогічних вишів як педагогічна проблема» на основі вивчення наукової літератури проаналізовано стан проблеми моніторингу навчальних досягнень студентів ВНЗ у педагогічній теорії та практиці, подається позиція автора стосовно трактування самого поняття «моніторинг навчальних досягнень майбутніх фахівців». Уточнено критеріальну базу системи моніторингу навчальних досягнень майбутніх учителів. У вказаному розділі розкрито специфіку, засоби та шляхи проведення моніторингу навчальних досягнень майбутніх учителів гуманітарних навчальних дисциплін у педагогічних вишах. Згідно з планом та завданнями дисертації було висвітлено теоретико-методологічні основи дослідження проблеми моніторингу навчальних досягнень студентів гуманітарних спеціальностей у вищих педагогічних навчальних закладів.

У другому розділі «Теоретичне обґрунтування системи моніторингу навчальних досягнень студентів гуманітарних спеціальностей педагогічних ВНЗ» розроблено й теоретично обґрунтовано систему моніторингу навчальних досягнень, що включає завдання й мету, основні напрями організації, форми, методи, зміст моніторингу навчальних досягнень студентів гуманітарних спеціальностей педагогічних вишів, педагогічні умови успішного здійснення цього процесу. Обґрунтовано концепцію проведення у вищому педагогічному закладі освіти моніторингу навчальних досягнень студентів як цілісної системи.

У третьому розділі «Науково-методичне забезпечення моніторингу майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей» відображено підготовку викладачів до проведення моніторингу навчальних досягнень майбутніх учителів гуманітарних дисциплін та технологію здійснення цього моніторингу. Розроблено модель науково-методичного забезпечення системи моніторингу навчальних досягнень студентів у вищому навчальному педагогічному закладі.

У четвертому розділі «АНАЛІЗ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ВИШІВ» планується: провести аналіз експериментальної роботи щодо впровадження системи моніторингу; дослідити шляхи реалізації системи моніторингу навчальних досягнень студентів педагогічних вишів за допомогою розробленого її науково-методичного забезпечення; провести аналіз узагальнених результатів експериментальної роботи.

4. Здійснюється редагування тексту монографії, текст якої планується представити на вчену раду університету в червні. Укладено 2 частини монографії: «Моніторинг навчальних досягнень студентів як педагогічна проблема» та «Теоретико-методологічні засади дослідження проблеми

моніторингу навчальних досягнень майбутніх учителів гуманітарних дисциплін». Остання частина монографії перебуває у стадії завершення.

5. Готуються до друку також методичні матеріали з окресленої проблеми: методичні рекомендації до викладачів щодо здійснення моніторингу навчальних досягнень студентів гуманітарних спеціальностей, методичні вказівки для студентів з питань самомоніторингу навчальних досягнень, навчально-методичний комплекс з окресленої проблеми.

6. За звітний період пройшла міжнародне стажування у Західно-Фінляндському коледжі (м. Гуйтиннен, Фінляндія) з 03.02.2014-по 15.02.2014. Свідоцтво № 15022014\05. Мета стажування: ознайомлення з організацією навчально-виховного процесу системи освіти Фінляндії в контексті Європейського освітнього простору. (Сертифікат додається).

7. Пройшла прискорений курс англійської мови «Суспільство та культура» (60 годин)(Фінляндія) та отримала сертифікат найвищого рівня, пройшовши міжнародне тестування с оцінкою «відмінно».

Виступила: доктор педагогічних наук, професор Штефан Л.А.

1. Роботу докторанта 3-го року навчання кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Щебликіної Таміли Анатоліївни вважати задовільною на підставі того, що:

1.1. Завершено написання перших двох теоретичних розділів з чотирьох запланованих розділів дисертаційної роботи. Третій розділ написаний, але ще підлягає редагуванню. До четвертого (експериментального) розділу зібрано матеріал, який узагальнюється й компонується в текстовій формі. Так, у першому розділі «Моніторинг навчальних досягнень студентів гуманітарних спеціальностей педагогічних вишів як педагогічна проблема» на основі вивчення наукової літератури проаналізовано стан розробки проблеми моніторингу навчальних досягнень студентів ВНЗ у педагогічній теорії та практиці, визначено авторську позицію стосовно трактування самого поняття моніторингу навчальних досягнень майбутніх фахівців. Розкрито специфіку проведення моніторингу навчальних досягнень майбутніх учителів гуманітарних навчальних дисциплін у педагогічних вишах. Висвітлено теоретико-методологічні основи дослідження проблеми моніторингу навчальних досягнень студентів гуманітарних спеціальностей у вищих педагогічних навчальних закладах.

У другому розділі «Теоретичне обґрунтування системи моніторингу навчальних досягнень студентів гуманітарних спеціальностей педагогічних ВНЗ» розроблено й теоретично обґрунтовано вищевказану систему, що включає мету й завдання, основні напрями організації, методи, форми, зміст моніторингу навчальних досягнень студентів гуманітарних спеціальностей педагогічних вишів, педагогічні умови успішного здійснення цього процесу.

У третьому розділі «Науково-методичне забезпечення моніторингу майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей» відображено підготовку викладачів до проведення моніторингу навчальних досягнень майбутніх учителів гуманітарних дисциплін та технологію здійснення цього моніторингу.

1.2. Укладено 2 частини монографії: «Моніторинг навчальних досягнень студентів як педагогічна проблема» та «Теоретико-методологічні засади дослідження проблеми моніторингу навчальних досягнень майбутніх учителів гуманітарних дисциплін». Остання частина монографії перебуває у стадії завершення.

1.3. За темою дисертації опубліковано 27 наукових праць, із них – 15 статей у фахових виданнях, 1 – зарубіжна стаття (Угорщина), 11 – у матеріалах конференцій. У друку знаходяться 3 статті у фахових виданнях, 1 стаття – у зарубіжних виданнях, 2 тез конференцій. Дисертантка планує подати до друку ще 4 фахових статей та 2 статті в зарубіжних виданнях. Усі опубліковані наукові праці відбивають основні положення та висновки дисертаційного дослідження.

1.4. Результати дослідження пройшли апробацію на 11 науково-практичних конференціях різного рівня: 5 міжнародних у Львові (2013), Москві (2013), Перемишлі (2013), Одесі (2013), Ніцці (2014); всеукраїнській – у Херсоні (2014); регіональних – у Харкові (2012-2014). Дисертантка прийняла участь у тренінг-марафоні «Навчання – якість – моніторингу» 29-30 листопада 2013 року у м. Києві. До кінця навчального року планується взяти участь ще в 5 науково-практичних конференціях в Україні та за кордоном.

2. Рекомендувати докторанту Щєбликіній Т.А. активізувати роботу над завершенням дисертаційної роботи та укладанням монографії, доповнити публікації статей в міжнародних фахових виданнях. Продовжити роботу щодо оприлюднення результатів дослідження з метою виконання вимог, що висуваються до добувачів наукового ступеня доктора наук.

УХВАЛИЛИ:

1.Звіт докторанта третього року навчання кандидата філологічних наук, доцента Таміли Анатоліївни Щєбликіної затвердити.

2. Роботу над дисертацією прискорити.

XIV. СЛУХАЛИ:

Про затвердження тем дисертаційних робіт (кандидат філологічних наук, професор, учений секретар університету Т.І.Тищенко).

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити теми докторських дисертаційних робіт:

(Список додається)

2. Затвердити теми кандидатських дисертаційних робіт:

(Список додається)

XV. СЛУХАЛИ: Про рекомендацію до друку (кандидат філологічних наук, професор, учений секретар університету Т.І.Тищенко).

УХВАЛИЛИ: Рекомендувати до друку
(Перелік додається)

XVI. СЛУХАЛИ: Про підтримку кандидатури професора, доктора філологічних наук, провідного наукового співробітника відділу загального мовознавства Інституту мовознавства імені О.О. Потебні Тараненка Олександра Онисимовича щодо обрання його на вакансію члена-кореспондента НАН України зі спеціальності «українська мова, лінгвістична географія» за Відділенням літератури, мови і мистецтвознавства (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, ректор І.Ф. Прокопенко).

УХВАЛИЛИ: Підтримати кандидатуру професора, доктора філологічних наук, провідного наукового співробітника відділу загального мовознавства Інституту мовознавства імені О.О. Потебні Тараненка Олександра Онисимовича щодо обрання його на вакансію члена-кореспондента НАН України зі спеціальності «українська мова, лінгвістична географія» за Відділенням літератури, мови і мистецтвознавства.

Голосували: «за» - 47, «проти» – немає, недійсних бюлетенів – немає.

Голова вченої ради

І.Ф. Прокопенко

Секретар вченої ради

Т.І. Тищенко